

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 11.12.2019

COM(2019) 640 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Европейският зелен пакт

1. Увод — ПРЕВРЪЩАНЕ НА НЕОТЛОЖНОТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО В УНИКАЛНА ВЪЗМОЖНОСТ

В настоящото съобщение се представя Европейски зелен пакт, предназначен за Европейския съюз (ЕС) и неговите граждани. В него се подновява ангажиментът на Комисията за справяне с предизвикателствата, свързани с климата и околната среда — определящата задача на настоящото поколение. Атмосферата се затопля и климатът се изменя с всяка изминала година. От осемте милиона вида на планетата един милион са застрашени от изчезване. Горите и океаните се замърсяват и унищожават ¹.

Европейският зелен пакт представлява отговор на тези предизвикателства. Това е нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на ЕС в справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, в която през 2050 г. няма да има нетни емисии на парникови газове и икономическият растеж не зависи от използването на ресурси.

Пактът също така има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на ЕС, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Същевременно този преход трябва да бъде справедлив и приобщаващ. Той трябва да поставя хората на първо място и да обръща внимание на регионите, предприятията и работниците, които ще се изправят пред най-големите предизвикателства. Тъй като преходът ще доведе до съществена промяна, активното участие и доверието на обществеността в него са от първостепенно значение, за да бъдат политиките работещи и приети. Необходим е нов пакт за обединяването на гражданите в цялото им многообразие, като националните, регионалните, местните органи, гражданското общество и промишлеността работят в тясно сътрудничество с институциите и консултативните органи на ЕС.

ЕС разполага с колективната способност за трансформация на икономиката и обществото си, така че да поеме по пътя на устойчивото развитие. Той може да се опре на силните си страни като световен лидер по отношение на мерките в областта на климата и околната среда, защитата на потребителите и правата на работниците. Постигането на допълнително намаляване на емисиите представлява предизвикателство. То ще изисква мащабни публични инвестиции и повече усилия за насочване на частния капитал към действия в областта на климата и околната среда, като същевременно се избягва „зациклянето“ в неустойчиви практики. ЕС трябва да бъде начело на координирането на международните усилия за изграждане на стройна финансова система, която подкрепя устойчивото развитие. Тези първоначални инвестиции са също така възможност Европа да поеме неотклонно по нов път на устойчив и приобщаващ растеж. Европейският зелен пакт ще ускори и подкрепи прехода, необходим във всички сектори.

Амбициите на Зеления пакт по отношение на околната среда няма да бъдат реализирани, ако Европа действа сама. Факторите за изменението на климата и загубата на биологично разнообразие са глобални и надскочат националните граници. Съюзът може да използва своето влияние, експертен опит и финансови ресурси, за да мобилизира съседите и партньорите си да се присъединят към него по пътя към устойчивото развитие. ЕС ще продължи да оглавява международните усилия и да се стреми да изгражда съюзи със съмишленици. Той също така отчита необходимостта от поддържане на собствените сигурност на снабдяването и конкурентоспособност, дори когато други не желаят да предприемат действия.

Настоящото съобщение представя първоначална пътна карта на основните политики и мерки, необходими за реализирането на Европейския зелен пакт. С развитието на потребностите и формулирането на политическите мерки тя ще бъде актуализирана. Всички действия и политики на ЕС ще трябва да допринасят за целите на Европейския зелен пакт. Предизвикателствата са сложни и взаимосвързани. Отговорът на политиката трябва да бъде смел и всеобхватен и да има за цел максимално увеличаване на ползите за здравето, качеството на живота, устойчивостта и конкурентоспособността. Той ще изисква интензивна координация, за да се оползотворят наличните синергии във всички области на политиката ².

Зеленият пакт е неразделна част от стратегията на настоящата Комисията за изпълнение на Програмата до 2030 г. на Организацията на обединените нации и на целите за устойчиво развитие ³, както и на другите приоритети, обявени в политическите насоки на председателя Фон дер Лайен ⁴. Като част от Зеления пакт, Комисията ще пренасочи процеса на макроикономическа координация в рамките на европейския семестьър, така че да се интегрират целите за устойчиво развитие на ООН, като устойчивостта и благосъстоянието на гражданите бъдат поставени в центъра на икономическата политика, а споменатите цели залегнат в основата на разработването на политиките и действията на Съюза.

Графиката по-долу илюстрира различните елементи на Зеления пакт.

Графика 1: Европейският зелен пакт

2. ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ИКОНОМИКАТА НА ЕС С ЦЕЛ УСТОЙЧИВО БЪДЕЩЕ

2.1. Разработване на набор от политики, които водят до дълбока трансформация

За да се реализира Европейският зелен пакт, е необходимо да се преосмислят политиките за снабдяване с чиста енергия в сферите на икономиката, промишлеността, производството и потреблението, мащабната инфраструктура, транспорта, храните и селското стопанство, строителството, данъчното облагане и социалните придобивки. За постигането на тези цели е важно да се повиши значението, придавано на опазването и възстановяването на естествените екосистеми, устойчивото използване на ресурсите и подобряването на човешкото здраве. Точно тук е най-необходима преобразуваща промяна, която потенциално е и най-благоотворна за икономиката, обществото и околната среда на ЕС. ЕС следва също така да насърчава и да инвестира в необходимите цифрова трансформация и инструменти, тъй като те са основен фактор за промените.

При все че тези области на действие са тясно свързани помежду си и взаимно се подсилват, ще трябва да се обърне специално внимание, когато може да има възможност за компромис между икономическите, екологичните и социалните цели. Зеленият пакт ще използва последователно всички лостове на политиките: регулиране и стандартизация, инвестиции и иновации, национални реформи, диалог със социалните партньори и международно сътрудничество. Европейският стълб на социалните права ще насочва действията, за да се гарантира, че никой няма да бъде забравен.

Сами по себе си нови мерки няма да бъдат достатъчни за постигане на целите на Европейския зелен пакт. В допълнение към стартирането на нови инициативи Комисията ще работи съвместно с държавите членки за укрепване на усилията на ЕС да гарантира, че действащото законодателство и политиките, свързани със Зеления пакт, се съблюдават и прилагат ефективно.

2.1.1. Повишаване на амбициите на ЕС в областта на климата за 2030 г. и 2050 г.

Комисията очерта вече ясна визия за начините за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.⁵ Тази визия следва да залегне в основата на дългосрочната стратегия, която ЕС ще предостави в началото на 2020 г. на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата. С оглед на това да се определят ясно условията за ефективен и справедлив преход, да се осигури предвидимост за инвеститорите и да се гарантира, че преходът е необратим, Комисията ще предложи до март 2020 г. първи европейски „Закон за климата“. С него целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г. ще залегне в законодателството. Законът за климата също така ще гарантира, че всички политики на ЕС допринасят за целта за неутралност по отношение на климата, както и че всички сектори изпълняват своята роля.

ЕС вече започна да модернизира и трансформира икономиката с цел неутралност по отношение на климата. При все че между 1990 г. и 2018 г. икономиката нарасна с 61 %, Съюзът намали емисиите на парникови газове с 23 %. Настоящите политики обаче ще намалят емисиите на парникови газове само с 60 % до 2050 г. Остава още много за свършване, като се започне с по-амбициозни действия в областта на климата през идното десетилетие.

До лятото на 2020 г. Комисията ще представи план, включващ оценка на въздействието, в който се предвижда да се повиши по отговорен начин целта на ЕС за намаляване до 2030 г. на емисиите на парникови газове до поне 50 %, като стремежът е да се достигнат 55 %, спрямо нивата от 1990 г. За да се постигнат тези допълнителни намаления на емисиите на парникови газове, до юни 2021 г. Комисията ще преразгледа и ще предложи да бъдат изменени, когато е необходимо, всички инструменти на политиката, имащи отношение към климата. Това ще включва схемата за търговия с емисии⁶, включително евентуалното разширяване на европейската търговия с емисии към нови отрасли, целите на държавите членки за намаляване на емисиите в секторите извън системата за търговия с емисии⁷, както и регламента относно земеползването, промените в земеползването и горското стопанство⁸. Комисията ще предложи изменение на Закона за климата, за да бъде той съответно актуализиран.

Тези реформи на политиките ще спомогнат за гарантирането на ефективно ценообразуване на въглеродните емисии в цялата икономика. Това ще насърчи промените в поведението на потребителите и предприятията и ще

улесни увеличаването на устойчивите публични и частни инвестиции. Различните ценови инструменти трябва да се допълват взаимно и да осигуряват съгласувана политическа рамка. От съществено значение е също така да се гарантира, че данъчното облагане е в съответствие с целите в областта на климата. Комисията ще предложи преразглеждане на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията ⁹ с акцент върху въпросите, свързани с околната среда, като предложи да се използват разпоредбите на Договорите, които позволяват на Европейския парламент и на Съвета да приемат предложения в тази област чрез обикновената законодателна процедура с гласуване с квалифицирано мнозинство, а не с единодушие.

Тъй като много международни партньори не споделят същата амбиция като Европейския съюз, съществува риск от изместване на въглеродни емисии, било защото производството се прехвърля от ЕС към други държави с по-ниски амбиции за намаляване на емисиите, или защото продуктите от ЕС се заменят с внос с по-висок въглероден интензитет. Ако този риск се материализира, няма да има намаление на емисиите в световен мащаб и това ще попречи на усилията на ЕС и на неговите индустрии да постигнат глобалните цели в областта на климата на Парижкото споразумение.

В случай че ЕС увеличава амбициите си в областта на климата, а в световен мащаб амбициите продължават да бъдат различни по сила в това отношение, Комисията ще предложи механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите с цел да се намали рискът от изместване на въглеродни емисии. Това би гарантирало, че цената на вноса отразява по-точно неговото съдържание на въглерод. Тази мярка ще бъде оформена така, че да отговаря на правилата на Световната търговска организация и другите международни задължения на Съюза. Тя би била алтернатива на предвидените в схемата на ЕС за търговия с емисии мерки ¹⁰ по отношение на риска от изместване на въглеродни емисии.

Комисията ще приеме нова, по-амбициозна стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата. Това е от съществено значение, тъй като изменението на климата ще продължи да създава значителен стрес в Европа въпреки усилията за смекчаване на последиците от изменението на климата. От решаващо значение е да се увеличат усилията за намаляване на последствията от изменението на климата, изграждането на устойчивост, предотвратяване и подготвеност. Работата по адаптиране към изменението на климата следва да продължи да оказва влияние върху публичните и частните инвестиции, включително върху природосъобразните решения. Ще бъде важно да се гарантира, че в целия ЕС инвеститорите, застрахователите, предприятията, градовете и гражданите са в състояние да получат достъп до данни и да разработят инструменти за интегриране на изменението на климата в своите практики за управление на риска.

2.1.2. Снабдяване с чиста, достъпна и сигурна енергия

По-нататъшното намаляване на въглеродните емисии на енергийната система е от решаващо значение за постигане на целите в областта на климата през 2030 г. и 2050 г. При емисиите на парникови газове в ЕС делът на производството и използването на енергия в икономическите сектори надхвърля 75 %. Трябва да се даде приоритет на енергийната ефективност. Трябва да се развие енергиен сектор, който се гради основно на възобновяеми източници, допълнени от бързо извеждане от експлоатация на въглищата и декарбонизация на газа. В същото време енергийните доставки на ЕС трябва да бъдат сигурни и достъпни за потребителите и предприятията. За да се случи това, от съществено значение е да се гарантира, че европейският енергиен пазар е напълно интегриран, взаимосвързан и цифровизиран, като същевременно се зачита технологичната неутралност.

Държавите членки ще представят до края на 2019 г. своите преразгледани планове в областта на енергетиката и климата. В съответствие с Регламента относно управлението на Енергийния съюз и действията в областта на климата ¹¹ тези планове следва да определят амбициозни национални приноси за постигане на целите на равнището на ЕС. Комисията ще оцени амбицията на плановете и нуждата от допълнителни мерки, ако тази амбиция не е на необходимото равнище. Това ще бъде включено в процеса на увеличаване на амбициите в областта на климата за 2030 г., за което Комисията ще направи преглед и ще предложи при необходимост изменение на съответното законодателство в областта на енергетиката до юни 2021 г. Когато държавите членки започнат да актуализират своите национални планове в областта на енергетиката и климата през 2023 г., тези планове следва да отразяват новите амбиции в областта на климата. Комисията ще продължи да гарантира стриктното прилагане на цялото законодателство в това отношение.

Преходът към чиста енергия следва да осигури участието на потребителите, както и да бъде от полза за тях. Възобновяемите източници на енергия ще играят съществена роля. Увеличаването на производството на вятърна енергия от разположени в морето инсталации ще бъде от съществено значение, като стъпва на регионалното сътрудничество между държавите членки. Интелигентното интегриране на възобновяемите енергийни източници, енергийната ефективност и други устойчиви решения в различните сектори ще спомогнат за намаляването на въглеродните емисии при възможно най-ниски разходи. Бързото понижаване на разходите за енергия от възобновяеми източници, съчетано с по-добре оформените политики за подкрепа, вече намали въздействието от внедряването на възобновяеми енергийни източници върху сметките за енергия на домакинствата. Комисията ще представи до средата на 2020 г. мерки за постигането на интелигентна интеграция. Успоредно с това ще бъде улеснена декарбонизацията на газовия сектор, включително чрез засилване на подкрепата за разработването на декарбонизирани газове, чрез ориентирана към бъдещето концепция за конкурентен пазар за декарбонизирани газове и чрез решаване на въпроса за емисиите на метан, свързани с енергопотреблението.

Рискът от енергийна бедност трябва да бъде отстранен за домакинствата, които не могат да си позволят основни енергийни услуги, за да си гарантират минимален жизнен стандарт. Ефективни програми, като например схеми за финансиране на домакинства с цел обновяване на домовете им, могат да намалят сметките за енергия и да подпомогнат околната среда. През 2020 г. Комисията ще изготви насоки, за да помогне на държавите членки да се справят с проблема с енергийната бедност.

Преходът към неутралност по отношение на климата изисква също така интелигентна инфраструктура. Засиленото трансгранично и регионално сътрудничество ще спомогне за постигането на ползите от прехода към чиста енергия на достъпни цени. Регулаторната рамка за енергийната инфраструктура, включително Регламента за TEN-E ¹², ще трябва да бъде преразгледана, за да се гарантира съгласуваност с целта за неутралност по отношение на климата. Тази рамка следва да насърчава внедряването на иновативни технологии и инфраструктура, като например интелигентни мрежи, водородни мрежи или улавяне, съхранение и използване на

въглероден диоксид, съхранение на енергия, като също така дава възможност за интегриране на сектора. Някои от съществуващите инфраструктура и активи ще трябва да бъдат модернизирани, за да останат годни за целта и да бъдат устойчиви на изменението на климата.

2.1.3. Мобилизиране на промишлеността за чиста и кръгова икономика

Постигането на неутрална по отношение на климата и кръгова икономика изисква пълна мобилизация на промишлеността. Необходими са 25 години — едно поколение — за да се извърши трансформация на даден промишлен сектор и на всички вериги за създаване на стойност. За да бъдем готови през 2050 г., трябва да се вземат решения и да се предприемат действия през следващите пет години.

От 1970 г. до 2017 г. годишното глобално извличане на материали се е утроило, като то продължава да нараства¹³ и поражда сериозни рискове в световен мащаб. Около половината от общите емисии на парникови газове и над 90 % от загубата на биологично разнообразие и недостига на вода се дължат на добива на ресурси и преработката на материали, горива и храни. Промишлеността на ЕС е започнала промяната, но на нея все още се падат 20 % от емисиите на парникови газове в ЕС. Тя остава твърде „линейна“ и зависима от количеството обработени нови материали, които се извличат, търгуват и преработват в стоки, а накрая се изхвърлят като отпадък или емисии. От материалите, които тя използва, едва 12 % са получени от рециклиране¹⁴.

Преходът е възможност за разширяване на устойчивата и създаваща работни места икономическа дейност. На световните пазари съществува значителен потенциал за технологии, устойчиви продукти и услуги с ниски емисии. Също така кръговата икономика предлага голям потенциал за нови дейности и работни места. Въпреки това, трансформацията се извършва твърде бавно, като напредъкът не е нито широкообхватен, нито равномерен. Европейският зелен пакт ще подкрепи и ще ускори прехода на промишлеността на ЕС към устойчив модел на приобщаващ растеж.

През март 2020 г. Комисията ще приеме промишлена стратегия на ЕС за справяне с двойното предизвикателство на екологичната и цифровата трансформация. Европа трябва да използва потенциала на цифровата трансформация, която е ключов фактор за постигане на целите на Зеления пакт. Заедно с промишлената стратегия, един нов план за действие в областта на кръговата икономика ще спомогне за модернизирането на икономиката на ЕС и ще извлече полза от възможностите на кръговата икономика във вътрешен и световен план. Основна цел на новата политическа рамка ще бъде да се стимулира развитието на водещи пазари за неутрални по отношение на климата и кръгови продукти както в ЕС, така и извън него.

Енергоемките промишлени отрасли, като стоманодобивът, химическата промишленост и циментовата промишленост, са абсолютно необходими за европейската икономика, тъй като предлагат няколко ключови вериги за създаване на стойност. Декарбонизацията и модернизацията на този сектор е от съществено значение. Препоръките, публикувани от групата на високо равнище на енергоемките промишлени отрасли, показват ангажираността на промишлеността с тези цели¹⁵.

Планът за действие за кръговата икономика ще включва политика за „устойчиви продукти“ в подкрепа на кръговия модел на проектиране на всички продукти въз основа на обща методика и принципи. Тази политика ще дава приоритет на намаляването и повторното използване на материалите, преди те да бъдат рециклирани. Тя ще стимулира нови бизнес модели и ще определи минимални изисквания за предотвратяване на пускането на пазара на ЕС на вредни за околната среда продукти. Ще бъде засилена и разширената отговорност на производителя.

Въпреки че планът за действие за кръгова икономика ще ръководи прехода на всички сектори, усилията ще се съсредоточат по-специално върху ресурсоемки сектори като текстилната промишленост, строителството, електрониката и пластмасите. Комисията ще предприеме последващи действия във връзка със стратегията за пластмасите от 2018 г., като постави акцент, наред с другото, върху мерки за отстраняване на преднамереното добавяне на пластмасови микрочастици и непреднамерено изпускане на пластмаси, например от текстилни продукти и износване на гуми. Комисията ще изготви изисквания, за да гарантира, че до 2030 г. всички опаковки на пазара на ЕС са пригодни за повторна употреба или рециклиране по икономически жизнеспособен начин, ще създаде регулаторна рамка за биоразградимите пластмаси и пластмасите на биологична основа, както и ще приложи мерки за пластмасите за еднократна употреба.

Планът за действие за кръговата икономика ще включва и мерки за насърчаване на предприятията да предлагат и да позволяват на потребителите да избират продукти за многократна употреба, които са устойчиви и подлежащи на поправка. В него ще се анализира необходимостта от „право на поправка“ и ще се ограничи програмираното остаряване на изделията, по-специално в областта на електрониката. Политиката за потребителите ще спомогне за предоставянето на възможности на потребителите да правят информиран избор и да вземат дейно участие в екологичния преход. Нови бизнес модели, основани на наем и споделяне на стоки и услуги, също ще играят роля, доколкото те са наистина устойчиви и достъпни.

Надеждната, съпоставима и проверима информация също е значим фактор по отношение на даването възможност на купувачите да вземат по-устойчиви решения и на намаляването на риска от „зелен камуфлаж“. Твърденията за екологосъобразност, направени от различните дружества, следва да бъдат обосновани чрез стандартна методика за оценка на въздействието на въпросните продукти върху околната среда. Комисията ще засили регулаторните и нерегулаторните си усилия за справяне с фалшивите твърдения за екологосъобразност. Цифровизацията също може да спомогне за подобряване на наличността на информацията относно характеристиките на продуктите, продавани в ЕС. Например един електронен продуктов паспорт би могъл да предоставя информация за произхода, състава, възможностите за поправка и за разглобяване на даден продукт, както и за третирането му в края на жизнения цикъл. Публичните органи, включително институциите на ЕС, следва да дават пример и да гарантират, че техните обществени поръчки са „зелени“. Комисията ще предложи допълнително законодателство и насоки относно „зелените“ обществени поръчки.

Политиката за устойчиви продукти също така има потенциал за значително намаляване на отпадъците. Когато отпадъците са неизбежни, тяхната икономическа стойност трябва да бъде възстановена, а въздействието им върху околната среда и изменението на климата да бъде избегнато или сведено до минимум. Това изисква ново законодателство, включително цели и мерки за справяне с прекомерното опаковане и генерирането на отпадъци. Успоредно с това дружествата от ЕС следва да се възползват от стабилен и интегриран единен пазар за вторични

суровини и странични продукти. Това изисква по-задълбочено сътрудничество по всички вериги за създаване на стойност, както е случаят с Алианса за кръгова употреба на пластмасите. Комисията ще обмисли евентуални правни изисквания за стимулиране на пазара на вторични суровини със задължително рециклирано съдържание (например за опаковки, превозни средства, строителни материали и батерии). С цел да се опрости управлението на отпадъците за гражданите и да се гарантират по-чисти вторични суровини за предприятията Комисията ще предложи също модел на ЕС за разделно събиране на отпадъците. Комисията е на мнение, че ЕС следва да спре да изнася отпадъците си извън ЕС и следователно ще преразгледа правилата относно превода и незаконния износ на отпадъци.

Достъпът до ресурси е също така стратегически въпрос, свързан със сигурността, за да може да се реализира амбицията на Европа по отношение на Зеления пакт. Ето защо осигуряването на доставки на устойчиви суровини, по-специално на суровини от изключителна важност за чистите технологии, приложенията в областта на цифровите технологии, космическите изследвания и отбраната, чрез диверсификация на доставките както от първични, така и от вторични източници, е една от предпоставките за осъществяването на този преход.

Промишлеността на ЕС се нуждае от „пионери в областта на климата и ресурсите“, които да разработят до 2030 г. първите търговски приложения на революционни технологии в ключови промишлени сектори. Приоритетните области включват чистия водород, горивните клетки и други алтернативни горива, съхранението на енергия и улавянето, съхранението и използването на въглероден диоксид. Като пример Комисията ще подкрепи екологично чисти революционни технологии в стоманодобива, водещи до производство на стомана с нулеви въглеродни емисии до 2030 г., и ще проучи дали може да се използва част от финансирането, ликвидирано в рамките на Европейската общност за въглища и стомана. В по-общ план Фондът на ЕС за иновации в областта на търговията с емисии ще спомогне за разгръщането на такива широкомащабни иновативни проекти.

От съществено значение е насърчаването на нови форми на сътрудничество с промишлеността и инвестициите в стратегически вериги за създаване на стойност. Комисията ще продължи да изпълнява стратегическия план за действие в сектора на акумулаторните батерии и ще подкрепя Европейския алианс за акумулаторните батерии. През 2020 г. тя ще предложи законодателство, за да гарантира безопасна, кръгова и устойчива верига на стойността в сектора на акумулаторните батерии за всички батерии, включително за да бъде снабдяван нарастващият пазар на електрически превозни средства. Комисията ще подкрепи и други инициативи, които водят до съюзи и мащабно обединяване на ресурси, например под формата на важни проекти от общоевропейски интерес, при които целевата и за определен срок държавна помощ може да спомогне за изграждането на нови иновационни вериги за създаване на стойност.

Цифровите технологии са решаващ фактор за постигане на целите за устойчивост на Зеления пакт в редица различни сектори. Комисията ще проучи мерки, с които да се гарантира, че цифровите технологии, като например изкуственият интелект, мрежите за свързаност от пето поколение, компютърните услуги „в облак“ и най-съвременната изчислителна техника, както и интернет на нещата, могат да ускорят и увеличат максимално въздействието на политиките за справяне с изменението на климата и за опазване на околната среда. Цифровизацията предоставя също така нови възможности за мониторинг от разстояние на замърсяването на въздуха и водата или за наблюдение и оптимизиране на начина, по който се използват енергията и природните ресурси. Същевременно Европа се нуждае от цифров сектор, който поставя в центъра на вниманието устойчивото развитие. Комисията ще обмисли и мерки за подобряване на показателите на енергийната ефективност и на кръговата икономика на самия сектор — от ширококоловите мрежи до центрове за електронно обработване на данни и устройствата на информационните и комуникационните технологии. Комисията ще направи оценка на необходимостта от повече прозрачност по отношение на въздействието върху околната среда на електронните съобщителни услуги и от по-строги мерки при разполагането на нови мрежи, както и на ползите от подкрепата за схеми за обратно приемане, за да се стимулират хората да връщат своите нежелани изделия, като мобилни телефони, таблети и зарядни устройства.

2.1.4. Изграждане и реновиране по енергийно и ресурсно ефективен начин

Изграждането, използването и санирането на сгради изискват значителни количества енергия и минерални ресурси (например пясък, чакъл, цимент). На сградите се падат и 40 % от потреблението на енергия. Днес годишният процент на саниране на сградния фонд варира от 0,4 до 1,2 % в държавите членки. Този процент ще трябва най-малкото да се удвои, за да се постигнат целите на ЕС в областта на енергийната ефективност и климата. Успоредно с това 50 милиона потребители трудно поддържат домовете си достатъчно отоплени.

За да се справи с двойното предизвикателство, свързано с енергийната ефективност и достъпността на цените, ЕС и държавите членки следва да дадат начало на „вълна на саниране“ на публични и частни сгради. Въпреки че увеличаването на процента на саниране е предизвикателство, санирането намалява сметките за енергия и може да намали енергийната бедност. То може също така да даде тласък на строителния сектор и е възможност за подкрепа на МСП и местните работни места.

Комисията стриктно ще прилага законодателството, свързано с енергийните характеристики на сградите. Това ще започне с оценка през 2020 г. на националните дългосрочни стратегии на държавите членки във връзка със санирането¹⁶. Комисията също така ще започне работа по възможността за включване на емисиите от сградите в търговията с емисии на ЕС като част от по-широките усилия да се гарантира, че относителните цени на различните енергийни източници подават правилните сигнали за енергийна ефективност. Освен това Комисията ще преразгледа Регламента за строителните продукти¹⁷. Тя следва да гарантира, че проектирането на нови и санирани сгради съответства на всички етапи на нуждите на кръговата икономика, и да доведе до увеличаване на цифровизацията и устойчивостта спрямо изменението на климата на сградния фонд.

Успоредно с това Комисията предлага да работи със заинтересованите страни по нова инициатива за саниране през 2020 г. Това ще включва открита платформа, обединяваща сградния и строителния сектор, архитектите и инженерите и местните органи с цел преодоляване на пречките пред санирането. Тази инициатива ще включва също така иновативни схеми за финансиране в рамките на InvestEU. Те биха могли да бъдат насочени към сдруженията за жилищно настаняване или дружествата за енергийни услуги, които биха могли да въведат саниране, включително чрез сключване на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат. Основна цел ще бъде организирането на усилията за саниране в по-големи групи, които да се възползват от по-добри условия за

финансиране и икономии от мащаба. Комисията също така ще работи за премахване на националните регулаторни бариери, които възпрепятстват инвестициите в енергийна ефективност в сгради под наем и сгради с множество собственици. Особено внимание ще бъде обърнато на санирането на социалните жилища, за да се помогне на домакинствата, които трудно плащат сметките си за енергия. Следва да се обърне внимание и на санирането на училищата и болниците, тъй като средствата, спестени благодарение на ефективността на сградите, ще бъдат на разположение за подкрепа на образованието и общественото здраве.

2.1.5. Ускоряване на прехода към устойчива и интелигентна мобилност

Транспортът представлява една четвърт от емисиите на парникови газове в ЕС, като неговият дял продължава да расте. За да се постигне неутралност по отношение на климата, до 2050 г. е необходимо намаляване на емисиите в транспортния сектор с 90 %. Пътният, железопътният, въздушният и водният транспорт — всички те ще трябва да допринесат за намаляването. Постигането на устойчив транспорт означава потребителите да се поставят на първо място и да им се осигурят по-евтини, по-достъпни, по-здравословни и по-чисти алтернативи на сегашната им обичайна мобилност. През 2020 г. Комисията ще приеме стратегия за устойчива и интелигентна мобилност, която ще способства за справяне с това предизвикателство и ще разгледа въпроса за всички източници на емисии.

Мултимодалният транспорт се нуждае от силен тласък. Това ще повиши ефективността на транспортната система. Трябва да се разглежда като приоритет преминаването на значителна част от тези 75 % от вътрешните товари, превозвани днес по шосе, към железопътния транспорт и транспорта по вътрешни водни пътища. Това ще изисква мерки за по-добро управление, а също така и за увеличаване на капацитета на железниците и вътрешните водни пътища, което Комисията ще предложи до 2021 г. Комисията също така ще обмисли оттегляне на първоначалното и представяне на ново предложение за преразглеждане на Директивата относно комбинирания транспорт¹⁸, за да я превърне в ефективен инструмент в подкрепа на мултимодалните товарни операции с железопътен и воден транспорт, включително морски превози на къси разстояния. Във въздухоплаването работата по приемането на предложението на Комисията за наистина единно европейско небе ще трябва да започне отново, тъй като това ще спомогне за постигането на значителни намаления на емисиите от въздухоплаването.

Автоматизираната и свързаната мултимодална мобилност ще играе все по-голяма роля заедно с интелигентните системи за управление на трафика, станали възможни благодарение на цифровизацията. Транспортната система и инфраструктура на ЕС ще бъдат в състояние да подкрепят нови устойчиви услуги за мобилност, които могат да намалят задръстванията и замърсяването, особено в градските райони. Чрез своите инструменти за финансиране, като например Механизма за свързване на Европа, Комисията ще помогне за разработването на интелигентни системи за управление на трафика и решения за мобилност като услуга (MaaS).

Цените на транспорта трябва да отразяват въздействието му върху околната среда и върху здравето. Субсидиите за изкопаеми горива следва да приключат и в контекста на преразглеждането на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти Комисията ще разгледа внимателно настоящото освобождаване от данъци, включително за авиационните и корабните горива, както и възможностите за отстраняване на всички пропуски по най-добрия възможен начин. Комисията ще предложи също така включване на морския сектор в търговията с емисии на ЕС и намаляване на квотите по схемата на ЕС за търговия с емисии, разпределени безплатно на авиокомпаниите. Това ще бъде координирано с действие на световно равнище, по-специално в рамките на Международната организация за гражданско въздухоплаване и Международната морска организация. Комисията също така ще насочи отново политическото си внимание към това как да се постигне ефективно пътно таксуване в ЕС. Тя призовава Европейския парламент и Съвета да запазят високото равнище на амбицията в първоначалното предложение на Комисията за Директива за евровинетката¹⁹, като има готовност да го оттегли, ако е необходимо, и да предложи алтернативни мерки.

Успоредно с това ЕС следва да активизира производството и въвеждането на устойчиви алтернативни транспортни горива. До 2025 г. ще са необходими около 1 милион обществени станции за презареждане с електричество и гориво за 13-те милиона превозни средства с нулеви и ниски емисии, очаквани по европейските пътища. Комисията ще подкрепи разполагането на обществени станции за презареждане с електричество и гориво там, където те трайно отсъстват, по-специално за пътувания на далечни разстояния и в по-слабо населени райони, и ще отправи възможно най-скоро ново искане за финансиране в подкрепа на това предложение. Тези стъпки ще допълнят мерките, предприети на национално равнище. Комисията ще обмисли законодателни възможности за насърчаване на производството и въвеждането на устойчиви алтернативни горива за различните видове транспорт. Комисията също така ще преразгледа Директивата за инфраструктурата за алтернативни горива²⁰ и Регламента относно трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T), за да ускори навлизането на превозни средства и кораби с нулеви и ниски емисии.

Съществено трябва да се намали замърсяването, дължащо се на транспорта, особено в градовете. Следва да се подготви набор от мерки за справяне с емисиите, задръстванията в градовете и подобряването на обществения транспорт. Комисията ще предложи строги стандарти за емисиите на замърсители на въздуха за превозните средства с двигатели с вътрешно горене. Комисията ще предложи също така да се преразгледа до юни 2021 г. законодателството относно стандартите за емисиите на CO₂ от леките и лекотоварните автомобили, за да се проправи пътя от 2025 г. нататък към мобилност с нулеви емисии. Успоредно с това Комисията ще обмисли възможността да приложи търговията с емисии на ЕС към автомобилния транспорт като допълнение към съществуващите и бъдещите стандарти за емисиите на CO₂ за превозните средства. Тя ще предприеме действия по отношение на морския транспорт, включително за регулиране на достъпа на най-замърсяващите кораби до пристанищата на ЕС и за задължаване на акостиралиите кораби да използват наземно електроснабдяване. Също така следва да се подобри качеството на въздуха в близост до летищата чрез справяне с емисиите на замърсители от самолети и летищни операции.

2.1.6. „От фермата до трапезата“: създаване на справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система

Европейската храна е прочута с това, че е безопасна, питателна и с високо качество. Сега тя

трябва да се превърне и в световен стандарт за устойчивост. Въпреки че преходът към устойчиви системи вече започна, изхранването на бързо нарастващото население на света продължава да бъде предизвикателство при настоящите модели на производство. Производството на храни все още води до замърсяване на въздуха, водата и почвата, допринася за загубата на биологично разнообразие и за изменението на климата и изразходва прекомерни количества природни ресурси, като същевременно значителна част от храната се разхищава. В същото време нискокачествените хранителни режими допринасят за затлъстяване и заболявания като рак.

Съществуват нови възможности за всички участници във веригата за създаване на стойност в областта на храните. Новите технологии и научните открития, съчетани с нарастващата обществена осведоменост и търсене на устойчиви храни, ще бъдат от полза за всички заинтересовани страни. През пролетта на 2020 г. Комисията ще представи стратегията „От фермата до трапезата“ и ще стартира широк дебат между заинтересованите страни, който ще обхване всички етапи на хранителната верига и ще проправи пътя за формулирането на по-устойчива политика в областта на храните.

Европейските земеделски стопани и рибари са от ключово значение за управлението на прехода. Със стратегията „От фермата до трапезата“ ще бъдат укрепени усилията им за борба с изменението на климата, защита на околната среда и опазване на биологичното разнообразие. Общата селскостопанска политика и общата политика в областта на рибарството ще продължат да бъдат ключови инструменти в подкрепа на тези усилия, като същевременно гарантират достоен живот за земеделските стопани, рибарите и техните семейства. В предложенията на Комисията за общата селскостопанска политика за периода 2021—2027 г. се предвижда най-малко 40 % от общия бюджет на общата селскостопанска политика и най-малко 30 % от Фонда за морско дело и рибарство да се използват в действия в областта на климата.

Комисията ще работи с Европейския парламент и Съвета, за да постигне поне тази степен на амбиция в предложенията. Като се има предвид, че стартът на преразгледаната обща селскостопанска политика вероятно ще бъде отложен за началото на 2022 г., Комисията ще работи с държавите членки и заинтересованите страни, за да гарантира, че от самото начало националните стратегически планове за селското стопанство са изцяло на равнището на амбицията на Зеления пакт и стратегията „От фермата до трапезата“. Комисията ще гарантира, че тези стратегически планове се оценяват въз основа на строги критерии, свързани с климата и околната среда. Тези планове следва да водят до използването на устойчиви практики, като прецизно земеделие, биологично земеделие, агроекология, агролесовъдство и по-строги стандарти за хуманно отношение към животните. Като пренасочват вниманието от съответствието към резултатите, мерки като екосхемите следва да възнаграждават земеделските стопани за подобрени резултати в областта на околната среда и климата, включително управлението и съхранението на въглерод в почвата, както и подобреното управление на хранителните вещества с цел подобряване на качеството на водата и намаляване на емисиите. Комисията ще работи с държавите членки за разгръщането на потенциала на устойчивото производство на морски продукти като източник на нисковъглеродни храни.

Стратегическите планове ще трябва да отразяват едно повишено равнище на амбицията за значително намаляване на употребата на химически пестициди и рисковете от тях, както и употребата на торове и антибиотици. Комисията ще определи мерките, включително законодателни, необходими за постигането на тези намаления въз основа на диалог със заинтересованите страни. Също така ще бъде необходимо да се увеличи площта на биологичното земеделие в Европа. ЕС трябва да разработи иновативни начини за защита на реколтите от вредители и болести и да обмисли потенциалната роля на нови иновативни техники за подобряване на устойчивостта на продоволствената система, като същевременно гарантира, че те са безопасни.

Стратегията „От фермата до трапезата“ също ще допринесе за постигането на кръгова икономика. Тя ще има за цел да намали въздействието върху околната среда на секторите за преработка на храни и търговия на дребно на храни, като се предприемат действия в областта на транспорта, съхранението, опаковането и разхищението на храни. Това ще включва действия за борба с измамите с храни, включително укрепване на капацитета за правоприлагане и разследване на равнището на ЕС, както и за започване на процес за идентифициране на нови иновативни храни и фуражи, като например морски храни на основата на водорасли.

И накрая, стратегията „От фермата до трапезата“ ще се стреми да стимулира устойчивото потребление на храни и да насърчава финансово достъпни и здравословни храни за всички. Вносните храни, които не отговарят на съответните стандарти на ЕС в областта на околната среда, няма да бъдат разрешени на пазарите на ЕС. Комисията ще предложи действия, които да помогнат на потребителите да изберат здравословно и устойчиво хранене и да намалят хранителните отпадъци. Комисията ще проучва нови начини за предоставяне на по-добра информация на потребителите, включително по цифров път, по въпроси като произхода на храните, хранителната им стойност и техният отпечатък върху околната среда. Стратегията „От фермата до трапезата“ ще съдържа и предложения за подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата за създаване на стойност.

2.1.7. Опазване и възстановяване на екосистемите и биологичното разнообразие

Екосистемите предоставят основни услуги като храна, прясна вода и чист въздух, както и подслон. Те намаляват природните бедствия, вредителите и болестите и спомагат за регулирането на климата. ЕС обаче не изпълнява някои от най-важните си екологични цели за 2020 г., като например целите от Аичи в рамките на Конвенцията за биологичното разнообразие. ЕС и неговите глобални партньори трябва да спрат загубата на биологично разнообразие. Докладът за глобалната оценка на междуправителствената научно-политическа платформа относно биоразнообразието и предлаганите от екосистемите услуги от 2019 г.²¹ показва, че световният спад на биологичното разнообразие се дължи преди всичко на промените в начина на ползване на земята и морето, на прякото използване на природните ресурси, както и на изменението на климата като трети най-важен фактор за загуба на биологично разнообразие.

Конференцията на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие в Кунмин, Китай през октомври

2020 г. е възможност за света да приеме солидна глобална рамка за спиране на загубата на биологично разнообразие. За да се гарантира, че ЕС играе ключова роля, до март 2020 г. Комисията ще представи стратегия за биологичното разнообразие, която ще бъде последвана от конкретно действие през 2021 г. Стратегията ще очертае позицията на ЕС за Конференцията на страните, като съдържа глобални цели за опазване на биологичното разнообразие, както и ангажименти за справяне с основните причини за загубата на биологично разнообразие в ЕС, подкрепени от измерими цели, насочени към основните причини за загубата на биологично разнообразие.

Стратегията за биологичното разнообразие ще определи конкретни мерки за постигането на тези цели. Те биха могли да включват количествени цели, като например разширяване на обхвата на защитените територии и морски зони с богато биологично разнообразие въз основа на мрежата „Натура 2000“. Държавите членки следва също така да засилят трансграничното сътрудничество, за да защитават и възстановяват по-ефективно зоните, обхванати от мрежата „Натура 2000“. Комисията ще определи кои мерки, включително законодателство, ще помогнат на държавите членки да подобрят и възстановят увредените екосистеми до добро екологично състояние, включително екосистеми, богати на въглерод. Стратегията за биологичното разнообразие ще включва също предложения за „зелени“ европейски градове и за увеличаване на биологичното разнообразие в градските пространства. Комисията ще обмисли изготвянето на план за възстановяване на природата и ще разгледа начините за осигуряване на финансиране, с което да се помогне на държавите членки да постигнат тази цел.

Всички политики на ЕС следва да допринасят за опазването и възстановяването на природния капитал на Европа²². Стратегията „От фермата до трапезата“, очертана в раздел 2.1.6, ще разгледа използването на пестициди и торове в селското стопанство. Ще продължи работата в рамките на общата политика в областта на рибарството за намаляване на неблагоприятните въздействия, които риболовът може да има върху екосистемите, особено в чувствителни зони. Освен това Комисията ще оказва по-голяма помощ на свързани и добре управлявани морски защитени зони.

Горските екосистеми са подложени на все по-голям натиск в резултат на изменението на климата. За ЕС е необходимо да подобри както качеството, така и количеството на горските площи в ЕС, за да може да постигне неутралност по отношение на климата и здравословна околна среда. Устойчивото повторно и ново залесяване и възстановяването на деградирани гори може да увеличи усвояването на CO₂, като същевременно подобри устойчивостта на горите и насърчи кръговата биоикономика. Въз основа на стратегията за биологичното разнообразие до 2030 г. Комисията ще подготви нова стратегия на ЕС за горите, която да обхваща целия горски цикъл и да насърчава многобройните услуги, предоставяни от горите.

Основни цели на новата стратегия на ЕС за горите ще бъдат ефективното залесяване и опазване и възстановяване на горите в Европа, за да се спомогне за повишаване на поглъщането на CO₂, намаляване на случаите и размерите на горските пожари и за насърчаване на биоикономиката при пълно зачитане на екологичните принципи, които благоприятстват биологичното разнообразие. С националните стратегически планове по линия на общата селскостопанска политика следва да се предоставят стимули за лесовъдите да опазват, отглеждат и управляват горите по устойчив начин. Въз основа на Съобщението относно засилването на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб²³ Комисията ще предприеме мерки както в регулаторен план, така и по други направления, за популяризирането на вносни продукти и вериги за създаване на стойност, които не водят до обезлесяване и деградация на горите.

Устойчивата „синя икономика“ ще бъде от основно значение за облекчаването на бремето, което голямото търсене оказва върху сухоземните ресурси на ЕС, и за справянето с изменението на климата. Все по-голямо признание придобива ролята на океаните за смекчаването на последиците от изменението на климата. Секторът може да допринесе чрез подобряване на използването на водните и морските ресурси и, например, чрез насърчаване на производството и използването на нови източници на белтъчини, които могат да намалят натиска върху земеделската земя. В по-общ план трайните решения срещу изменението на климата изискват да се отдели по-голямо внимание на природосъобразните решения, включително за здрави и устойчиви морета и океани. Комисията ще анализира констатациите в специалния доклад на Междуправителствения комитет по изменение на климата относно океаните²⁴ и ще предложи мерки в морската сфера. Това ще включва начини за по-устойчиво управление на морските пространства, по-специално за да се спомогне за използването на растящия потенциал за производство на възобновяема енергия в морето. Освен това Комисията ще възприеме подход на нулева толерантност към незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов. Конференцията на ООН за океаните, която ще се проведе в Португалия през 2020 г., ще даде възможност на ЕС да изтъкне значението на действията във връзка с океаните.

2.1.8. Амбиция за нулево замърсяване за постигане на нетоксична околна среда

Създаването на нетоксична околна среда изисква повече действия за предотвратяване на генерирането на замърсяване, както и мерки за почистване и отстраняване на причинените вреди. За да защитава европейските граждани и екосистеми, ЕС трябва да подобри наблюдението, докладването, предотвратяването и отстраняването на замърсяването на въздуха, водата, почвата и потребителските продукти. За да постигнат това, ЕС и държавите членки ще трябва по-систематично да разглеждат всички политики и разпоредби. С цел да отговори на тези взаимосвързани предизвикателства през 2021 г. Комисията ще приеме план за действие за нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата.

Естествените функции на подпочвените и повърхностните води трябва да бъдат възстановени. Това е от съществено значение за запазването и възстановяването на биологичното разнообразие в езерата, реките, влажните зони и устията, както и за предотвратяването на наводненията и ограничаването на щетите от тях. Прилагането на стратегията „От фермата до трапезата“ ще намали замърсяването от излишни хранителни вещества. Освен това Комисията ще предложи мерки за справяне със замърсяването от градски отточни води и от нови или особено вредни източници на замърсяване, като например пластмасови микрочастици и химични вещества, включително фармацевтични продукти. Необходимо е да се обърне внимание и на комбинираното въздействие на различните замърсители.

Комисията ще се възползва от поуките, извлечени при оценката на действащото законодателство за качеството на въздуха²⁵. Тя ще предложи също така да се усъвършенстват разпоредбите относно мониторинга²⁶, моделирането и плановете за качество на въздуха, с които да се помогне на местните органи да постигнат по-чист въздух.

Комисията ще предложи по-конкретно да преразгледа стандартите за качество на въздуха, за да ги приведе в пълно съответствие с препоръките на Световната здравна организация.

Комисията ще направи преглед на мерките на ЕС за справяне със замърсяването от големи промишлени инсталации. Тя ще разгледа секторния обхват на законодателството и начина, по който то да бъде приведено в пълно съответствие с политиките в областта на климата, енергетиката и кръговата икономика. Комисията също така ще работи с държавите членки за по-добри мерки за предотвратяване на промишлени аварии.

С оглед на осигуряването на нетоксична околна среда Комисията ще представи стратегия за химичните вещества с цел устойчивост. Това ще спомогне да се осигури по-добра защита на гражданите и околната среда от опасните химични вещества и да се насърчат иновациите при разработването на безопасни и устойчиви алтернативи. Всички засегнати страни, включително промишлеността, следва да работят заедно за съчетаването на по-добрата защита на здравето и околната среда и повишената конкурентоспособност в световен мащаб. Това може да се постигне чрез опростяване и усъвършенстване на правната уредба. Комисията ще разгледа начините, по които да се използват по-добре агенциите и научните органи на ЕС, за да се премине към процес, основан на принципа „едно вещество — една оценка“, и да се осигури по-голяма прозрачност при приоритизирането на действията по въпросите на химичните вещества. Успоредно с това ще бъде необходимо нормативната уредба да отразява бързо научните доказателства за риска от ендокринните нарушители, опасните химични вещества в стоките, включително вносните стоки, комбинираното въздействие на различни химични вещества и силно устойчивите химични вещества.

2.2. Системно включване на устойчивото развитие във всички политики на ЕС

2.2.1. Осъществяване на „зелено“ финансиране и инвестиции и осигуряване на справедлив преход

Постигането на амбицията, определена в Европейския зелен пакт, ще изисква значителни инвестиции. Комисията изчисли, че за постигането на текущите цели в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г. ще са необходими 260 милиарда евро допълнителни инвестиции годишно²⁷, т.е. около 1,5 % от БВП за 2018 г.²⁸ Този поток от инвестиции ще трябва да остане постоянен с течение на времето. Мащабът на инвестиционното предизвикателство изисква да се мобилизират както публичният, така и частният сектор.

Комисията ще представи план за инвестиции за устойчива Европа, който да спомогне за удовлетворяването на допълнителните нужди от финансиране. Този план ще комбинира специално финансиране в подкрепа на устойчиви инвестиции и предложения за уредба, благоприятстваща зелените инвестиции. В същото време от съществено значение ще бъде подготовката на поредица от устойчиви проекти. Предоставянето на техническа помощ и консултантски услуги ще спомогне на организаторите на проекти да идентифицират и подготвят проекти и да получат достъп до източници на финансиране.

Бюджетът на ЕС ще има основна роля. Комисията предложи цел от 25 % за системно включване на въпросите, свързани с климата, във всички програми на ЕС. Освен това бюджетът на ЕС ще допринесе за постигането на целите в областта на климата и с приходната си част. Комисията предложи нови източници на приходи (собствени ресурси), един от които се основава на нересиклираните отпадъци от опаковки от пластмаса. Друг източник на приходи би могло да бъде заделянето за бюджета на ЕС на 20 % от приходите от търговете в рамките на системата за търговия с емисии на ЕС.

Най-малко 30 % от средствата по линия на фонда InvestEU ще допринасят за борбата с изменението на климата. Освен това проектите ще подлежат на проверки за устойчивост, за да се следи техният принос за постигането на целите в областта на климата, околната среда и социалните въпроси. InvestEU също така предлага на държавите членки възможността да използват бюджетната гаранция на ЕС, например за постигане на целите на политиката на сближаване, свързани с климата, на техните територии и региони. InvestEU укрепва и сътрудничеството с националните насърчителни банки и институции, което може да стимулира цялостното екологизиране на дейностите им за постигане на целите на политиката на ЕС. Освен това, като част от преразглеждането на схемата на ЕС за търговия с емисии, Комисията ще преразгледа ролята на Иновационния фонд и Модернизационния фонд, които не се финансират от дългосрочния бюджет на ЕС. Амбицията е да се укрепят тяхната роля и ефективността им при внедряването на новаторски и неутрални по отношение на климата решения в целия ЕС. При преразглеждането на схемата на ЕС за търговия с емисии ще бъде разгледано и разпределението на допълни приходи от квотите по нея за бюджета на ЕС с цел укрепване на финансирането на справедливия преход.

Комисията освен това ще работи съвместно с групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), с националните насърчителни банки и институции, както и с други международни финансови институции. ЕИБ си постави за цел да удвои своята цел по отношение на климата от 25 % на 50 % до 2025 г., превръщайки се по този начин в банката на Европа за климата.

Като част от плана за инвестиции за устойчива Европа Комисията ще предложи механизъм за справедлив преход, включително Фонд за справедлив преход, за да няма изоставени. Преходът може да бъде успешен само ако се осъществява по справедлив и приобщаващ начин. Най-уязвимите са най-изложени на вредните последици от изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда. Същевременно управлението на прехода ще доведе до значителни структурни промени в стопанските модели, изискванията за умения и относителните цени. Гражданите ще бъдат засегнати по различни начини в зависимост от социалните и географските условия, в които се намират. Не всички държави членки, региони и градове започват прехода от една и съща отправна точка или разполагат с еднакъв капацитет за отговор. Тези предизвикателства изискват твърд политически отговор на всички равнища.

Механизмът за справедлив преход ще се съсредоточи върху регионите и секторите, които са най-силно засегнати от прехода, защото зависят от изкопаеми горива или въглеродно интензивни процеси. За привличането на необходимите частни и публични ресурси той ще разчита на източници на финансиране от бюджета на ЕС, както и на групата на ЕИБ. Подкрепата ще бъде свързана с насърчаване на прехода към дейности с ниски нива на въглеродни емисии и устойчиви спрямо изменението на климата. Нейното предназначение ще бъде също така да се осигури защита на гражданите и работниците, които са най-уязвими спрямо прехода, като им се предоставят възможности за достъп до програми за преквалификация, работни места в нови икономически сектори или енергийно ефективни жилища. Комисията ще работи с държавите членки и регионите, за да им съдейства да

въведат планове за териториален преход.

Механизмът ще допълни съществения принос от бюджета на ЕС, предоставян чрез всички програми, които са пряко свързани с прехода, както и чрез други фондове, като Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд плюс.

За да даде отговор на дългосрочните потребности от финансиране на прехода, като част от плана за инвестиции за устойчива Европа Комисията ще продължи да проучва заедно със съответните партньори какви допълнителни източници биха могли да се мобилизират и как това да стане по новаторски начин.

Необходимостта от социално справедлив преход също трябва да бъде взета предвид в политиките на равнището на ЕС и на национално равнище. Това включва инвестиции за осигуряването на достъпни решения за хората, засегнати от политиките за определяне на цените на въглеродните емисии, например чрез обществен транспорт, както и мерки за справяне с енергийната бедност и за насърчаване на преквалификацията. Съгласуваността на политиките в областта на климата и околната среда и възприемането на цялостен подход често са предпоставка за това тези мерки да се възприемат като справедливи, както стана ясно от дебата относно данъчното облагане на различните видове транспорт. Активният социален диалог помага на предприятията и техните работници да предвиждат и успешно да управляват промените. Процесът на макроикономическа координация в рамките на европейския семестър ще подкрепя националните политики по тези въпроси.

Ролята на частния сектор за финансирането на зеления преход ще бъде ключова. Необходими са дългосрочни сигнали за насочване на финансовите и капиталовите потоци към зелени инвестиции и за избягване на блокирането на активи. През третото тримесечие на 2020 г. Комисията ще представи обновена стратегия за финансиране за устойчиво развитие, която ще се съсредоточи върху редица действия.

Първо, стратегията ще укрепи основите за устойчивите инвестиции. За тази цел ще е необходимо по-конкретно Европейският парламент и Съветът да приемат таксономията за класифициране на екологично устойчивите дейности. Устойчивостта следва да бъде застъпена в още по-голяма степен в рамката за корпоративно управление, тъй като много дружества все още се съсредоточават твърде много върху краткосрочните финансови резултати в сравнение с техните дългосрочни аспекти от гледна точка на развитието и устойчивостта. В същото време дружествата и финансовите институции ще трябва да разкриват повече данни за въздействието върху климата и околната среда, така че инвеститорите да бъдат напълно информирани за устойчивостта на своите инвестиции. За тази цел Комисията ще преразгледа Директивата относно оповестяването на нефинансова информация. За да се гарантират подходящо управление на рисковете за околната среда и възможности за смекчаването им, както и за да се намалят свързаните с тях трансакционни разходи, Комисията също така ще съдейства на предприятията и другите заинтересовани страни за изготвянето на стандартизирани счетоводни практики за отчитане на природния капитал в рамките на ЕС и в международен план.

Второ, на инвеститорите и предприятията ще бъдат предоставени по-големи възможности, с които да се улесни определянето на устойчивите инвестиции и да се гарантира, че те са надеждни. Това може да стане чрез ясни етикети за инвестиционни продукти на дребно и чрез разработване на стандарт на ЕС за зелени облигации, с който да се способства за устойчиво инвестиране по най-подходящия начин.

Трето, свързаните с климата и околната среда рискове ще бъдат управлявани и интегрирани във финансовата система. Това означава по-добро интегриране на тези рискове в пруденциалната рамка на ЕС и оценяване на пригодността на съществуващите капиталови изисквания за зелените активи. Ще бъде разгледан и начинът, по който нашата финансова система може да допринесе за повишаване на издръжливостта спрямо климатичните и екологичните рискове, по-специално по отношение на физическите рискове и щетите, причинени от природни бедствия.

2.2.2. Екологизиране на националните бюджети и изпращане на правилните ценови сигнали

Националните бюджети имат ключова роля за прехода. Използването в по-голяма степен на зелени инструменти за бюджетирание ще спомогне да се пренасочат публичните инвестиции, потреблението и данъчното облагане към екологичните приоритети и премахването на вредните субсидии. Комисията също така ще работи с държавите членки за наблюдението и установяването на референтни показатели за зелените практики за бюджетирание. Така ще се улеснят оценяването на степента, в която годишните бюджети и средносрочните фискални планове отчитат екологичните съображения и рискове, и извличането на поуки от най-добрите практики. Прегледът на европейската рамка за икономическо управление ще включва позоваване на зелените публични инвестиции в контекста на качеството на публичните финанси. Това ще оформи дискусиата относно начините за подобряване на фискалното управление на ЕС. Резултатите от дискусиата ще послужат за основа на всички евентуални бъдещи стъпки, включително начините за третиране на зелените инвестиции съобразно фискалните правила на ЕС, като същевременно се запазват защитните мерки срещу рисковете за устойчивостта на обслужването на дълга.

Добре планираните данъчни реформи могат да стимулират икономическия растеж и издръжливостта спрямо климатичните сътресения и да допринесат за по-справедливо общество и справедлив преход. Тези реформи имат пряка роля, като изпращат правилните ценови сигнали и предоставят подходящи стимули за устойчиво поведение от страна на производителите, ползвателите и потребителите. С Европейския зелен пакт ще се създадат условия на национално равнище за широкообхватни данъчни реформи, като се премахнат субсидиите за изкопаемите горива, като се пренасочи данъчната тежест от труда към замърсяването и се вземат под внимание социалните аспекти. Необходимо е да се осигури бързото приемане на предложението на Комисията относно ставките на данъка върху добавената стойност (ДДС), което понастоящем се обсъжда в Съвета, така че държавите членки да могат да използват по-целенасочено ставките на ДДС, за да отразят повишените екологични амбиции, например в подкрепа на биологичните плодове и зеленчуци.

В ход е оценяването на съответните насоки относно държавната помощ, включително насоките за държавна помощ в областта на околната среда и енергетиката. Насоките ще бъдат преразгледани до 2021 г., за да се вземат предвид политическите цели на Европейския зелен пакт в подкрепа на икономически ефективния преход към неутралност по отношение на климата до 2050 г., и ще направят по-лесно постепенното извеждане от употреба на изкопаемите горива, по-специално тези, които замърсяват най-много, като се гарантират еднакви условия на конкуренция на вътрешния пазар. Преразглеждането ще бъде също и възможност за премахване на пазарните

пречки пред въвеждането на чисти продукти.

2.2.3. Мобилизиране на научните изследвания и насърчаване на иновациите

Новите технологии, устойчивите решения и революционните иновации са от решаващо значение за постигането на целите на Европейския зелен пакт. За да запази конкурентното си предимство в областта на чистите технологии, ЕС трябва да увеличи значително широкомащабното внедряване и демонстриране на нови технологии в различните сектори и в рамките на единния пазар, като изгради нови иновативни вериги за създаване на стойност. Това предизвикателство не е по силите на отделните държави членки. Програмата „Хоризонт Европа“, в синергия с други програми на ЕС, ще има основна роля за привличането на национални публични и частни инвестиции. Най-малко 35 % от бюджета на „Хоризонт Европа“ ще бъдат заделени за финансиране на нови решения за климата, които са от значение за осъществяването на Зеления пакт.

Пълният набор от налични инструменти по програма „Хоризонт Европа“ ще подкрепи необходимите усилия за научни изследвания и иновации. Четири „мисии на Зеления пакт“ ще спомогнат за осъществяването на широкомащабни промени в области като адаптирането към изменението на климата, океаните, градовете и почвите. Мисиите ще обединят широк кръг от заинтересовани страни, включително регионите и гражданите. Партньорствата с промишлеността и държавите членки ще съдействат за научните изследвания и иновациите в областта на транспорта, включително акумулаторните батерии, чистия водород, стоманодобива с ниски нива на въглеродни емисии, кръговите биотехнологични сектори и архитектурната среда. Общностите на знанието и иновациите под егидата на Европейския институт за иновации и технологии ще продължат да поощряват сътрудничеството между висшите училища, научноизследователските организации и предприятията във връзка с изменението на климата, устойчивата енергетика, храните за бъдещето и интелигентния, екологичен и интегриран градски транспорт. Европейският съвет по иновациите ще осигури финансови средства, капиталови инвестиции и услуги за ускоряване на бизнеса за стартиращи предприятия с висок потенциал и МСП, за да могат те да осъществят пробивни иновации по линия на Зеления пакт, които бързо да достигнат световните пазари.

Конвенционалните подходи няма да бъдат достатъчни. Съсредоточавайки се върху експериментирането и работата в различни сектори и дисциплини, програмата на ЕС за научни изследвания и иновации ще следва системния подход, необходим за постигане на целите на Зеления пакт. Чрез програмата „Хоризонт Европа“ местните общности ще участват в усилията за постигане на по-устойчиво бъдеще, в инициативи, които имат за цел съчетаването на обществения интерес и технологичния напредък.

Достъпните и оперативно съвместими данни са същината на иновациите на основата на данни. Тези данни, съчетани с цифрова инфраструктура (например суперкомпютри, изчислителни облаци, свръхбързи мрежи) и решения за изкуствен интелект улесняват вземането на основани на факти решения и разширяват капацитета за разбиране и справяне с предизвикателствата, свързани с околната среда. Комисията ще подкрепи усилията за извличането на максимални ползи от цифровата трансформация в подкрепа на екологичния преход. Непосредствен приоритет ще бъде да увеличаването на способността на ЕС да предвижда и управлява екологични катастрофи. За да постигне това, Комисията ще обедини европейските научни и промишлени върхови постижения, за да разработи изключително прецизен цифров модел на Земята.

2.2.4. Активизиране на образованието и обучението

Училищата, институциите за обучение и университетите са в състояние да ангажират с учениците, родителите и по-широката общественост с промените, необходими за успешен преход. Комисията ще подготви европейска рамка за компетентностите, която да подпомага развитието и оценяването на знанията, уменията и нагласите по отношение на изменението на климата и устойчивото развитие. Освен това Комисията ще предоставя помощни материали и ще улеснява обмена на добри практики в мрежите на ЕС на програмите за обучение на учители.

Комисията предприе действия, за да предостави на държавите членки нови финансови ресурси с цел повишаване на устойчивостта на училищните сгради и дейности. Тя засили сътрудничеството с Европейската инвестиционна банка и създаде по-силни връзки между структурните фондове и новите финансови инструменти, така че да се привлекат инвестиции в размер на 3 милиарда евро за училищната инфраструктура през 2020 г.

Активното преквалифициране и повишаване на квалификацията са необходими, за да се извлекат ползите от екологичния преход. Предложеният Европейски социален фонд плюс ще играе важна роля, като ще подпомогне работниците в Европа да придобият уменията, които са им необходими, за да преминат от западащи сектори към разрастващи се сектори и да се приспособят към новите процеси. Програмата за умения и Гаранцията за младежта ще бъдат актуализирани, за да се повиши пригодността за заетост в екологосъобразната икономика.

2.2.5. „Зелена клетва: не вреди“

Всички действия и политики на ЕС следва бъдат обединени, за да може ЕС да осъществи успешен и справедлив преход към устойчиво бъдеще. Инструментите на Комисията за по-добро регулиране предоставят солидна основа за това. Въз основа на обществени консултации, на установяването на екологичното, социалното и икономическото въздействие и на анализи за това как са засегнати МСП и кое стимулира или пречи на иновациите, оценките на въздействието допринасят за вземането на ефикасни решения на политиката при минимални разходи в съответствие с целите на Зеления пакт. В оценките също така системно се разглежда съгласуваността между действащото законодателство и новите приоритети.

За да подпомогне работата си за установяване и отстраняване на несъответствията в действащото законодателство, Комисията приканва заинтересованите страни да използват наличните платформи²⁹ за опростяване на законодателството и установяване на проблемните случаи. Комисията ще разгледа тези предложения при изготвянето на оценките, оценките на въздействието и законодателните предложения за Европейския зелен пакт.

В допълнение, въз основа на резултатите от неотдавнашния преглед на политиката за по-добро регулиране Комисията ще подобри начина, по който насоките и инструментите за по-добро регулиране разглеждат въпросите, свързани с устойчивостта и иновациите. Целта е да се гарантира, че всички инициативи, свързани със

Зеления пакт, постигат своите цели по най-ефективния и най-малко обременяващ начин, а всички други инициативи на ЕС са на висотата на „зелената клетва“ да не се нанасят вреди. За тази цел в обяснителния меморандум към всички законодателни предложения и делегирани актове ще се включва специален раздел, в който се обяснява по какъв начин всяка инициатива утвърждава този принцип.

3. ЕС КАТО СВЕТОВЕН ЛИДЕР

Глобалните предизвикателства, свързани с изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда, изискват глобален отговор. ЕС ще продължи да популяризира и прилага в световен мащаб амбициозни политики в областта на околната среда, климата и енергетиката. Той ще развие по-силна дипломация по линия на Зеления пакт с цел да убеди и подкрепи останалите да поемат своя дял в подпомагането на по-устойчивото развитие. Като дава убедителен пример и предприема последващи действия с помощта на дипломацията, търговската политика, подкрепата за развитие и други външни политики, ЕС може да бъде ефективен застъпник. Комисията и върховният представител ще работят в тясно сътрудничество с държавите членки за мобилизиране на всички дипломатически канали, както двустранни, така и многостранни, включително Организацията на обединените нации, Г-7, Г-20, Световната търговска организация и други съответни международни форуми.

ЕС ще продължи да гарантира, че Парижкото споразумение ще остане основната многостранна рамка за справяне с изменението на климата. Тъй като делът на ЕС в световните емисии намалява, съпоставимите действия и увеличените усилия от страна на други региони ще бъдат от решаващо значение за ефективното посрещане на глобалното предизвикателство, свързано с изменението на климата. През следващите месеци дебатът относно амбициите в областта на климата ще се засили в съответствие с разпоредбите на Парижкото споразумение за редовен преглед и актуализиране. Конференцията на страните в Глазгоу през 2020 г. ще бъде важен етап преди глобалния преглед през 2023 г. На нея ще бъде направена оценка на напредъка по отношение на постигането на дългосрочните цели. Очевидно е, че понастоящем нивото на амбиция в световен план е недостатъчно³⁰. ЕС ще се ангажира по-активно с всички партньори, за да увеличи колективните усилия и да им помогне да преразгледат и изпълнят своя национално определен принос и да разработят амбициозни дългосрочни стратегии. Това ще се основава на по-голямата амбиция на самия ЕС, както е посочено в раздел 2.

Успоредно с това ЕС ще засили двустранните отношения с партньорските държави и при необходимост ще създаде иновативни форми на ангажираност. ЕС ще продължи сътрудничеството с икономиките на страните от Г-20, които са отговорни за 80 % от емисиите на парникови газове в световен мащаб. За подобряване на нивото на действията на международните партньори в областта на климата са необходими специфични географски стратегии, които да отразяват различния контекст и местните потребности, например за настоящите и бъдещите големи източници на емисии, за най-слабо развитите страни и за малките островни развиващи се държави. Освен това ЕС работи със световни партньори за развитието на международни пазари на въглеродни емисии като ключов инструмент за създаване на икономически стимули за действия в областта на климата.

ЕС ще постави акцент върху подкрепата за непосредствените си съседи. Екологичният преход за Европа може да бъде напълно ефективен само ако непосредствените съседи на ЕС също предприемат ефективни действия. В ход е работата по Зелена програма за Западните Балкани. Комисията и върховният представител също така предвиждат редица силни партньорства в областта на околната среда, енергетиката и климата с държавите от Южното съседство и в рамките на Източното партньорство.

Срещите на върха между ЕС и Китай през 2020 г. в Пекин и Лайпциг ще бъдат възможност за засилване на партньорството между ЕС и Китай по въпросите на климата и околната среда, по-специално в подготовка на заседанието на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие в Кунмин и конференцията на страните в Глазгоу.

По същия начин предстоящата всеобхватна Стратегия за Африка и срещата на високо равнище между Африканския съюз и Европейския съюз през 2020 г. следва да поставят въпросите, свързани с климата и околната среда, сред основните направления в отношенията между двата континента. По-специално алиансът между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места ще се стреми да отключи потенциала на Африка за бърз напредък към екологична и кръгова икономика, включително устойчиви енергийни и продоволствени системи и интелигентни градове. ЕС ще засили ангажираността си към Африка за по-широко внедряване и търговия с устойчива и чиста енергия. Енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност, например за чисто готвене, са от ключово значение за преодоляване на разликите в достъпа до енергия в Африка, като същевременно се постига необходимото намаляване на емисиите на CO₂. ЕС ще стартира инициатива „НатурАфрика“ за справяне със загубата на биологично разнообразие чрез създаване на мрежа от защитени територии за опазване на дивата флора и фауна и за предлагане на възможности за местното население в зелените сектори.

В по-общ план ЕС ще използва своите дипломатически и финансови инструменти, за да гарантира, че зелените съюзи са част от отношенията му с Африка и с други партньорски държави и региони, по-специално в Латинска Америка, Карибския басейн, Азия и Тихоокеанския басейн.

ЕС следва също така да засили текущите инициативи и да се ангажира с трети държави по междусекторни въпроси, свързани с климата и околната среда. Това може да включва прекратяване на глобалните субсидии за изкопаеми горива в съответствие с ангажиментите на Г-20, постепенно премахване на финансирането от многостранни институции за инфраструктура за изкопаеми горива, укрепване на устойчивото финансиране, постепенно отпадане на всички нови строежи на въглищни електроцентрали и действия за намаляване на емисиите на метан.

Освен това ЕС отчита, че глобалните предизвикателства в областта на климата и околната среда са значителен фактор за увеличаване на заплахите и източник на нестабилност. Екологичният преход ще промени геополитиката, включително световните икономически и търговски интереси и интересите, свързани със сигурността. Това ще създаде предизвикателства за редица държави и общества. ЕС ще работи с всички партньори за увеличаване на издръжливостта спрямо климатичните и екологичните промени, за да се предотврати превръщането на тези предизвикателства в източник на конфликти, продоволствена несигурност, разселване и

принудителна миграция, и да се подкрепи справедлив преход в световен мащаб. Неразделна част от идеите и действията на ЕС по външни въпроси, включително в контекста на общата политика за сигурност и отбрана, следва да бъдат възможните последици за политиката в областта на климата.

Търговската политика може да подкрепи екологичния преход на ЕС. Тя служи като платформа за сътрудничество с търговските партньори за действия в областта на климата и околната среда. В търговските споразумения на ЕС непрекъснато се утвърждават ангажиментите за устойчивост, по-специално по отношение на засилването на действията в областта на изменението на климата. Комисията също така повишава усилията си за изпълнение и прилагане на ангажиментите за устойчиво развитие, произтичащи от търговските споразумения на ЕС, и тези усилия ще бъдат допълнително задълбочени с назначаването на главен служител по въпросите на търговията. Що се отнася до изменението на климата, всички скоростни споразумения на ЕС включват обвързващ ангажимент на страните да ратифицират и прилагат ефективно Парижкото споразумение. Комисията ще предложи зачитането на Парижкото споразумение да се превърне в основен елемент за всички бъдещи всеобхватни търговски споразумения. Търговската политика на ЕС способства за търговията и инвестициите в екологични стоки и услуги и насърчава съобразени с климата обществени поръчки. Търговската политика също така трябва да гарантира лоялна, справедлива търговия и инвестиции в суровини, от които се нуждае икономиката на ЕС за зеления преход. Тя може да спомогне за справяне с вредни практики като незаконната сеч, да засили регулаторното сътрудничество, да популяризира стандартите на ЕС и да премахне нетарифните бариери в сектора на енергията от възобновяеми източници. Всички химични вещества, материали, храни и други продукти, които влизат на европейския пазар, трябва изцяло да отговарят на съответните норми и стандарти на ЕС. ЕС трябва да използва експертния си опит в областта на „зелените“ регулации, за да помогне на партньорите да разработят правила, които са толкова амбициозни, колкото правилата на ЕС, като по този начин се улесни търговията и се подобри опазването на околната среда и смекчаването на последиците от изменението на климата в тези държави.

В качеството си на най-големия единен пазар в света ЕС може да определя стандарти, които да се прилагат в рамките на световните вериги за създаване на стойност. Комисията ще продължи да работи върху нови стандарти за устойчив растеж и да използва своята икономическа тежест за оформянето на международни стандарти, които са в съответствие с амбициите на ЕС в областта на околната среда и климата. Тя ще работи за улесняване на търговията с екологични стоки и услуги, в двустранни и многостранни форуми, и в подкрепа на отворените и привлекателни пазари в ЕС и по света и за устойчиви продукти. Тя ще работи със световните партньори, за да се гарантира сигурността на ресурсите на ЕС и надеждния достъп до стратегически суровини.

Политиката на ЕС за международно сътрудничество и партньорство следва да продължи да способства за насочването както на публични, така и на частни средства за осъществяване на прехода. ЕС и неговите държави членки продължават да бъдат водещите в света донори на помощ за развитие и осигуряват над 40 % от световното публично финансиране в областта на климата. Тъй като публичните средства няма да са достатъчни, ЕС и неговите държави членки ще координират подкрепата си за привличане на партньори, за да преодолеят недостига на средства чрез мобилизиране на частно финансиране. В предложението си за инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество Комисията предлага да се определи целева стойност от 25 % от неговия бюджет за цели, свързани с климата. Комисията ще подкрепи и ангажимента за насочване на национални публични финансови ресурси с цел подобряване на инвестиционния климат и за принос от страна на частния сектор. Тази дейност трябва да бъде придружена от възможности за понижаване на риска на инвестициите в устойчиво развитие чрез инструменти като гаранции за финансиране и смесено финансиране.

За да привлече международни инвеститори, ЕС ще запази водещата си роля в усилията за създаване на финансова система, която подкрепя устойчивия растеж в световен план. ЕС ще надгражда върху международната платформа за финансиране за устойчиво развитие, която беше създадена неотдавна, за да се координират усилията за екологично устойчиви финансови инициативи, като таксономии, оповестявания, стандарти и обозначения. Комисията ще насърчава също така обсъжданията на други международни форуми, по-специално на Г-7 и Г-20.

4. ВРЕМЕ Е ДА ДЕЙСТВАМЕ ЗАЕДНО: ЕВРОПЕЙСКИ ПАКТ ЗА КЛИМАТА

Участието и ангажираността на обществеността и на всички заинтересовани страни е от решаващо значение за успеха на Европейския зелен пакт. Неотдавнашните политически събития показват, че политиките за радикална промяна са ефективни само ако гражданите участват пълноценно в тяхното разработване. Хората са загрижени за работните си места, за отоплението на своите домове и за покриването на ежедневните си разходи и институциите на ЕС следва да се ангажират с тези проблеми, за да може Зеленият пакт да постигне успех и да осигури трайна промяна. Гражданите са и трябва да останат движещата сила на прехода.

До март 2020 г. Комисията ще постави началото на Европейски пакт за климата, който ще бъде съсредоточен върху три начина за ангажиране на обществеността с действия за справяне с изменението на климата. На първо място, с него ще се насърчават обменът на информация, вдъхновението и повишаването на общественото разбиране за заплахата и предизвикателствата, свързани с изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда, както и относително начините за борба с тях. Ще се използват множество канали и инструменти за това, включително събития в държавите членки, по модела на текущите граждански диалози, организирани от Комисията. Второ, хората следва да разполагат с реални и виртуални пространства, чрез които да изразяват идеите и творчеството си и да работят заедно за амбициозни действия както на индивидуално, така и на колективно равнище. Участниците ще бъдат насърчавани да се ангажират с конкретни цели за действия, свързани с климата. На трето място, Комисията ще работи за изграждане на капацитет за улесняване на инициативите на местно равнище във връзка с изменението на климата и опазването на околната среда. Информацията, насоките и образователните модули могат да спомогнат за обмена на добри практики. Комисията ще гарантира, че въпросът за екологичния преход заема важно място в дебата за бъдещето на Европа.

Пактът за климата ще се основава на текущата поредица от граждански диалози и граждански събрания, организирани от Комисията в целия ЕС, както и на ролята на комитетите за социален диалог. Комисията ще продължи да работи за оправомощаване на регионалните и местните общности, включително на енергийните общности. Градското измерение на политиката на сближаване ще бъде засилено, а предложената Европейска инициатива за градовете ще съдейства на градовете да се възползват максимално от възможностите за

разработване на стратегии за устойчиво градско развитие. Конвентът на кметовете в ЕС ще продължи да бъде централна сила. Комисията ще си сътрудничи с него, за да продължи да предоставя помощ на градовете и регионите, които желаят да се поемат амбициозни ангажменти по отношение на политиките в областта на климата и енергетиката. Той ще продължи да бъде основна платформа за обмен на добри практики относно начините за осъществяване на промени на местно равнище.

Комисията също така е готова да намали въздействието си върху околната среда като институция и като работодател. През 2020 г. тя ще представи цялостен план за действие, за да изпълни от своя страна целите на Зеления пакт и да постигне неутралност по отношение на климата до 2030 г. Тя призовава всички останали институции, органи и агенции на ЕС да работят с нея и да представят подобни амбициозни мерки.

Освен Пакта за климата, Комисията и държавите членки следва да положат усилия, за да гарантират, че всички налични инструменти за планиране в областта на Европейския зелен пакт се използват по съгласуван начин. Най-важните от тях са националните планове в областта на енергетиката и климата и предложените стратегически национални планове за прилагане на общата селскостопанска политика. Комисията ще гарантира, че те са подходящи за целта и че държавите членки ги прилагат ефективно, и при необходимост ще използва инструменти като европейския семестър.

Европейските фондове, включително за развитието на селските райони, ще помогнат на селските райони да използват възможностите в кръговата икономика и биоикономиката. Това ще намери отражение в дългосрочната визия на Комисията за селските райони. Комисията ще обърне специално внимание и на ролята на най-отдалечените региони в Европейския зелен пакт, като има предвид тяхната уязвимост по отношение на изменението на климата и природните бедствия и техните уникални активи: биологичното разнообразие и възобновяемите енергийни източници. Комисията ще ускори работата по инициативата „Чиста енергия за островите в ЕС“ с цел разработване на дългосрочна рамка за ускоряване на прехода към чиста енергия на всички острови в ЕС.

Комисията и държавите членки следва също така да гарантират, че политиките и законодателството се прилагат ефективно и постигат заложените цели. Прегледът на изпълнението в областта на околната среда ще играе решаваща роля за прецизното определяне на ситуацията във всяка държава членка. Комисията ще представи и нова програма за действие за околната среда, която ще допълва Европейския зелен пакт и ще включва нов механизъм за мониторинг, за да се гарантира, че Европа продължава да изпълнява своите екологични цели. Комисията също така ще създаде информационно табло, с което да наблюдава напредъка по всички цели на Европа, свързани със Зеления пакт.

Тя ще предложи преразглеждане на Регламента относно Орхуската конвенция с цел подобряване на достъпа до административен и съдебен контрол на равнище ЕС за гражданите и неправителствените организации, които имат опасения относно законосъобразността на решенията, които имат въздействие върху околната среда. Комисията ще предприеме също така действия за подобряване на достъпа им до правосъдие пред националните съдилища във всички държави членки. Тя ще насърчава също така действията на ЕС, неговите държави членки и международната общност за повишаване на усилията за борба с престъпленията срещу околната среда.

Европейският зелен пакт поставя началото на нова стратегия за растеж на ЕС. Той подкрепя прехода на ЕС към справедливо и благоденстващо общество, което отговаря на предизвикателствата, свързани с изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда, като подобрява качеството на живот на настоящите и бъдещите поколения. Комисията приканва Европейския парламент и Европейския съвет да одобрят Европейския зелен пакт и да подкрепят изцяло мерките, представени в настоящото съобщение.

-
- (1) Източници: i) Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C (Междуправителствен комитет по изменението на климата (МКИМ): Специален доклад относно въздействието на глобално затопляне от 1,5 °C); ii) Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services: 2019 Global assessment report on biodiversity and ecosystem services (Междуправителствена научно-политическа платформа относно биологичното разнообразие и екосистемните услуги: Общ доклад за оценка на биологичното разнообразие и екосистемните услуги — 2019 г.); iii) The International Resource Panel: Global Resources Outlook 2019: Natural Resources for the Future We Want (Международна комисия по ресурсите: Перспективи на световните ресурси — 2019 г.: Природни ресурси за бъдещето, което искаме); iv) Европейска агенция за околната среда: Европейската околна среда — състояние и перспективи (2020 г.): знания за прехода към устойчива Европа.
  - (2) В съответствие с констатациите на „Европейската околна среда — състояние и перспективи (2020 г.): знания за прехода към устойчива Европа“ (Европейска агенция за околна среда).
  - (3) <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>
  - (4) Вж. Политически насоки на новоизбрания председател Урсла фон дер Лайен: [Политически насоки за следващата Комисия \(2019—2024 г.\)](#) — „Съюз с по-големи амбиции: моята програма за Европа“ :
  - (5) Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика. COM(2018) 773.
  - (6) Консолидирана версия на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета.
  - (7) Регламент (ЕС) 2018/842 за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013.
  - (8) Регламент (ЕС) 2018/841 за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС.
  - (9) Директива 2003/96/ЕО на Съвета относно преразглеждането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията.
  - (10) Като например безплатното разпределяне на квоти за емисии или компенсацията при увеличаване на разходите за електроенергия.
  - (11) Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата.
  - (12) Регламент относно трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E)
  - (13) [Global Resources Outlook 2019](#) : Natural Resources for the Future We Want: The International Resource Panel.
  - (14) https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei_srm030&plugin=1
  - (15) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_6353
  - (16) Като част от изискванията съгласно Директивата относно енергийните характеристики на сградите
  - (17) Регламент (ЕС) № 305/2011 за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета
  - (18) Предложение за директива за изменение на Директива 92/106/ЕИО относно създаването на общи правила за някои видове комбиниран транспорт на товари между държавите членки COM(2017) 648
  - (19) Предложение за директива за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури COM(2017) 275

- (20) Директива 2014/94/ЕС за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива.
- (21) <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>
- (22) Насоки на ЕС — „Насоки на ЕС за интегриране на екосистемите и техните услуги в процеса на вземане на решения“ (SWD (2019) 305 final).
- (23) COM(2019) 352 final
- (24) Специален доклад за океаните и криосферата при променящия се климат.
- (25) Проверка за пригодност на директивите за качеството на атмосферния въздух, SWD(2019) 427.
- (26) Включително чрез използване на новите възможности за мониторинг, предоставени от цифровизацията.
- (27) Съобщение „За обединени за действия в областта на Енергийния съюз и климата – Да положим основите за успешен преход към чиста енергия“, COM (2019) 285.
- (28) Тези изчисления са консервативни, тъй като в тях не се отчитат например нуждите от инвестиции за адаптиране към изменението на климата или за други предизвикателства, свързани с околната среда, като биологичното разнообразие. В тях не са включени и публичните инвестиции, необходими за покриване на социалните разходи, свързани с прехода, и цената на бездействието.
- (29) Уебсайт “Споделете мнението си — Облекчете товара”: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load_bg
- (30) Доклад по Програмата на ООН за околната среда относно разликите по отношение на емисиите за 2019 г.

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 11.12.2019

COM(2019) 640 final

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Европейският зелен пакт

Приложение към Съобщението относно Европейския зелен пакт

Пътна карта — основни действия

Действия	Примерен график ¹
Амбиция в областта на климата	
Предложение за европейски „Закон за климата“, в който да залегне целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г.	март 2020 г.
Всеобхватен план за повишаване по отговорен начин на целта на ЕС в областта на климата до 2030 г. до най-малко 50 % и по-нататъшно повишаване до 55 %	лялото на 2020 г.
Предложения за преразглеждане на съответните законодателни мерки с оглед на постигането на по-голямата амбиция в областта на климата след преразглеждането на Директивата за схемата за търговия с емисии, Регламента за разпределяне на усилията, Регламента във връзка със земеползването, промените в земеползването и горското стопанство, Директивата за енергийната ефективност, Директивата за възобновяемата енергия, стандартите за емисиите на CO ₂ от леки и лекотоварни автомобили	юни 2021 г.
Предложение за преразглеждане на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти	юни 2021 г.
Предложение за механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите, предназначен за избрани сектори	2021 г.
Нова стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата	2020 г./2021 г.
Чиста, достъпна и сигурна енергия	
Оценка на окончателните национални планове в областта на енергетиката и климата	юни 2020 г.
Стратегия за интелигентна секторна интеграция	2020 т.
Инициатива за цялостно модернизиране на строителния сектор	2020 т.

Оценка и преразглеждане на Регламента за трансевропейската енергийна мрежа	2020 т.
Стратегия за вятърната енергия от разположени в морето инсталации	2020 т.
Промишлена стратегия за чиста и кръгова икономика	
Промишлена стратегия на ЕС	март 2020 г.
План за действие за кръгова икономика, включително инициатива за устойчиви продукти, и специално внимание върху ресурсоемките сектори като текстилната промишленост, строителството, производството на електроника и пластмаси	март 2020 г.
Инициативи за стимулиране на водещи пазари за неутрални по отношение на климата и кръгови продукти в енергоемките промишлени сектори	от 2020 г.
Предложение за подпомагане на развитието на стоманодобивни процеси с нулеви въглеродни емисии до 2030 г.	2020 т.
Законодателство относно акумулаторните батерии в подкрепа на Стратегическия план за действие в сектора на акумулаторните батерии и кръговата икономика	Октомври 2020 г.
Предлагане на реформи на законодателството в областта на отпадъците	от 2020 г.
Устойчива и интелигентна мобилност	
Стратегия за устойчива и интелигентна мобилност	2020 т.
Призив за финансиране в подкрепа на създаването на публични зарядни точки и точки за зареждане с гориво като част от инфраструктурата за алтернативни горива	от 2020 г.
Оценка на законодателните възможности за насърчаване на производството и предлагането на устойчиви алтернативни горива за различните видове транспорт	от 2020 г.
Преразгледано предложение за директива относно комбинирания транспорт	2021 г.
Преразглеждане на Директивата за инфраструктурата за алтернативни горива и на Регламента за трансевропейската транспортна мрежа	2021 г.
Инициативи за увеличаване и по-добро управление на капацитета на железопътните линии и вътрешните водни пътища	от 2021 г.
Предложение за по-строги стандарти за емисиите на замърсители на въздуха от превозните средства с двигатели с вътрешно горене	2021 г.
Екологизиране на общата селскостопанска политика/стратегията „От фермата до трапезата“	
Разглеждане на проектите за национални стратегически планове във връзка с амбициите на Европейския зелен пакт и стратегията „От фермата до трапезата“	2020—2021 г.
Стратегия „От фермата до трапезата“ Мерки, включително законодателни, за значително намаляване на употребата и риска от химични пестициди, както и употребата на торове и антибиотици	пролетта на 2020 г. 2021 г.
Съхраняване и опазване на биологичното разнообразие	
Европейска стратегия за биологичното разнообразие за периода до 2030 г.	март 2020 г.
Мерки за справяне с основните причини за загубата на биологично разнообразие	от 2021 г.
Нова стратегия на ЕС за горите	2020 т.
Мерки за подпомагане на вериги за създаване на стойност, които не предизвикват обезлесяване	от 2020 г.
Към амбиция за нулево замърсяване за постигане на нетоксична околна среда	

Стратегия за химичните вещества с цел устойчивост	лято на 2020 г.
План за действие за нулево замърсяване на водата, въздуха и почвата	2021 г.
Преразглеждане на мерките за справяне със замърсяването от големи промишлени инсталации	2021 г.
Системно включване на устойчивото развитие във всички политики на ЕС	
Предложение за механизъм за справедлив преход, включително фонд за справедлив преход, и план за инвестиции за устойчива Европа	януари 2020 г.
Обновена стратегия за устойчиво финансиране	есента на 2020 г.
Преразглеждане на Директивата относно оповестяването на нефинансова информация	2020 г.
Инициативи за наблюдение на практиките за екологосъобразно бюджетиране на държавите членки и на ЕС и установяване на референтни показатели	от 2020 г.
Преразглеждане на съответните насоки относно държавната помощ, включително насоките за държавна помощ в областта на околната среда и енергетиката	2021 г.
Привеждане на всички нови инициативи на Комисията в съответствие с целите на Зеления пакт и насърчаване на иновациите	от 2020 г.
Заинтересованите страни да установят и коригират непоследователно законодателство, което намалява ефективността при осъществяването на Европейския зелен пакт	от 2020 г.
Включване на целите за устойчиво развитие в европейския семестър	от 2020 г.
ЕС като световен лидер	
ЕС следва да продължи да играе водеща роля в международните преговори по въпросите на климата и биологичното разнообразие, като продължи да укрепва международната политическа рамка	от 2019 г.
Засилване на дипломатията на ЕС в областта на зеления пакт в сътрудничество с държавите членки	от 2020 г.
Двустранни усилия за убеждаване на партньорите да действат и да гарантират съпоставимост на действията и политиките	от 2020 г.
Зелена програма за Западните Балкани	от 2020 г.
Да работим заедно — Европейски пакт за климата	
Поставяне на началото на Европейския пакт за климата	март 2020 г.
Предложение за Осма програма за действие за околната среда	2020 г.

(1)

Работната програма на Комисията за 2020 г. ще предостави допълнителна яснота относно графика на съответните действия, обявени за 2020 г.